

MOODUL 10: MULTIDISTSIPLINAARNE KOOSTÖÖ

M▲PChIPP

SUPPORTED BY THE RIGHTS, EQUALITY
AND CITIZENSHIP (REC) PROGRAMME
OF THE EUROPEAN UNION

MULTIDISTSIPLINAARSUS

- ▶ **Valdkondadevaheline:** koostöö erinevate valdkondade vahel
 - Haldus- ja õiguskaitse süsteem: sotsiaalteenused, (perekond) kohtud
 - Kriminaalõigus: politsei, prokurör, kriminaalasju menetlev kohus
 - Teenuste osutus: kodukülastus, nõustamiskeskused, koolitused, asendushooldus/hoolduspered, laste ja noorte ravi/rehabilitatsioon, abiliinid jt
 - Tervishoid: lastearstid, laste ja noorte psühholoogid, perearstid, ämmaemandad jt
- ▶ **Multidistsiplinaarsus:** koostöö erinevate valdkonna spetsialistide vahel
- ▶ **Süsteemipõhine:** terve perekonna kaasamine (lapsed/vanemad/vanavanemad/lähisugulased)
- ▶ **Koordineeritud:** juhtumikorraldaja (sh otsene lapse heaolu eest hoolitseja)

MULTIDISTSIPLINAARSUS (JÄTKUB)

- ▶ **Mitmekülgne lähenemine:** abi on suunatud kõigi perekonnas esinevate vägivalla liikidele (lapse väärkohtlemine/hooletussejätmine/lähisuhtevägivald/seksuaalne väärkohtlemine), abi osutamine on koordineeritud ning kombineeritud
- ▶ **Järk-järguline:** riski- ja kaitsetegurite planeerimine, sekkumiste planeerimine, taastumine (sh trauma ravi), järelabi, taasohvristamise vältimine
- ▶ Üks perekond, üks juhtum, üks juhtumikorradaja, üks meeskond

MILLEKS?

- ▶ Mitmetahulised probleemid eeldavad erinevate spetsialistide kompetentsi
- ▶ Veelgi põhjalikum hindamine
- ▶ Seotud eesmärkide koordineerimine
- ▶ Vähem stressi laste ja vanemate elus
- ▶ Paremad tulemused laste ja perede jaoks: suurenenud turvalisus/turvatus ja paremad tulemused

Koostöö erinevad astmed:

- ▶ Juhtum tasand (struktuurselt)
- ▶ Korralduslik tasand (koostöö võrgustik)

MIDA ON SELLEKS VAJA?

On oluline ja vajalik multidistsiplinaarse otsuste tegemiseks:

- ▶ Meeskonna liikmete hea ettevalmistus
- ▶ Struktuurne ja eesmärgipärane protsess
- ▶ Otsuste tegemise õigus organisatsiooni nimel
- ▶ Süstemaatiline juhtumi analüüsimine protsessi erinevatel etappidel

VÕIMALIKUD VÄLJAKUTSED IGAPÄEVATÖÖS

- ▶ Ühiste perspektiivide puudumine
- ▶ Vanemate/perekonna liikmete vähene/ebapiisav osalemine
- ▶ Erinevate organisatsioonide spetsialistide vastuolulised tegevused
- ▶ Asjasse puutuvad spetsialistid ei ole kaasatud/ liiga paljud spetsialistid on kaasatud
- ▶ Puudulik või vähene eelarve juhtumi koordineerimiseks ja nõustamiseks
- ▶ Puudulik koordineerimine
- ▶ Raskused/takistused infovahetuses (isikuandmekaitse regulatsioonid)
- ▶ Turvalisuse tagamise illusioon (vastutus/kolleegide tähelepanu)
- ▶ Lahkarvamused seatud eesmärkide osas
- ▶ Tunneli visioon (iga meeskonnaliige kipub liikuma selles suunas, milles liigub juhtumit algatanud spetsialist)

HARJUTUS: KULDNE LÕNG

Kuldne lõng ja koordineatsioon:

- ▶ Tutvumine lõngakera abil
- ▶ Seiske ringis
- ▶ Kasutage punast värvi niiti koordineatsiooniks
- ▶ Tulemuseks moodustub võrgustik

HARJUTUS: VAHUKOMMI VÄLJAKUTSE

- ▶ Moodustage võimalikult kõrge skulptuur
- ▶ Vahukomm peab asetsema skulptuuri tipus
- ▶ Võite kasutada ümbriku sisu
- ▶ Te võite kasutada spagetit, nööri või kleeplinti

HARJUTUS: ÕNNESTUMISED JA TAKISTUSED MULTIDISTSIPLINAARSES KOOSTÖÖS

ÕNNESTUMISED

- ▶ ...
- ▶ ...
- ▶ ...
- ▶ ...

TAKISTUSED

- ▶ ...
- ▶ ...
- ▶ ...
- ▶ ...

MIS TÖÖTAB?

1. Ühine perspektiiv (koralduslik ja täidesaatev tasand)

- ▶ Ühine probleemi analüüs (*sh põhineb heaolu kolmnurga hindamisel*)
- ▶ Jagatud arvamus
- ▶ Ühised definitsioonid lapse väärkohtlemisest
- ▶ Selgelt määratletud sihtgrupid

MIS TÖÖTAB? (JÄTKUB)

2. Kaasatud on asjakohased partnerid ning sõlmitud on koostöö kokkulepped

- ▶ Partnerid laste- ja täiskasvanute hoolduses
- ▶ Partnerid erinevatest distsipliinidest
- ▶ Partnerid erinevatest valdkondadest
- ▶ Kindlad kokkulepped, kohustuste ning ülesanne jaotamine
- ▶ Selge korralduslik struktuur (põhigrupp ja teisene ring)
- ▶ Rahalised kokkulepped

MIS TOIMIB? (JÄTKUB)

3. Lugupidav koostöö kultuur

- ▶ Enthusiasm, reliability, enesekindlus, lugupidamine
- ▶ Koostöötahe
- ▶ Aeg ja tahe teineteist tunda ning mõista
- ▶ Inspireerivad juhtumikorraldaja, kes koordineerib koostööd

MIS TOIMIB? (JÄTKUB)

4. Kindel suund

- ▶ **Korralduslik tasand:** kindlad kokkulepped, kes juhib korraldust, eriti olukordades, kui koostöö seiskub
- ▶ **Täidesaatev tasand:** kes juhib protsessi olukordades kui tekib koostöö seiskumine (juhtumikorraldus)
- ▶ Agreements on decision making at both levels Otsuste tegemisel kokkulepped mõlemal tasandil

MIS TOIMIB? (JÄTKUB)

5. Toetavad töö kokkulepped

- ▶ Informatsiooni vahetamine
- ▶ Konsultatsioon
- ▶ Erinevate tööprotsesside kohandamine

MIS TOIMIB? (JÄTKUB)

6. Teenuste efektiivsus

- ▶ Efektiivsete sekkumiste kasutamine
- ▶ Põhineb "mis toimib" järgmistel põhimõtetel:
 - Erinevate tasandite ja süsteemide kaasamine
 - Laiaulatuslik ravi/taastumise planeerimine
 - Väärkohtlemisest lähtuv ravi
 - Vajadused ja osalemasolevad ressursid
 - Turvalisuse tagamise olulisus kogu protsessi jooksul

MIS TOIMIB? (JÄTKUB)

7. Süsteemne hindamine ning kvaliteedi parandamine

Juhtumi tasandil

- ▶ Skaala kasutamine eesmärgi saavutamiseks ning ravi/rehabilitatsiooni/osutatud teenuse hindamiseks
- ▶ Küsimustikega töötamine

Korralduslikul tasandil

- ▶ Süsteemne eesmärkide hindamine ning tulemuste kogumine
- ▶ Kvaliteedi hindamine ning kvaliteedi parandamine

TÖÖRIIST: KONTROLLNIMEKIRI PARIMAKS KOOSTÖÖKS VÄÄRKOHTLEMISE JUHTUMITES

- ▶ Kontrollnimekiri korralduslike ja täidesaatvate tasandite jaoks
- ▶ Põhineb “what works” printsiipidele
- ▶ Koostöö analüüsimiseks
- ▶ Keerulistes olukordades (algus, protgress, seisak)
- ▶ Aitab saada ülevaade kogu juhtumist: edu faktorid, ununenud aspektid ja takistused
- ▶ Kommunikatsiooni ning tegevuste põhitõed

HARJUTUS: JUHTUMI ÜLEVAADE (TÄITEV TASAND)

- ▶ Jagunege kahesteks gruppideks
- ▶ Analüüsige hiljutist juhtumit multidistsiplinaarse koostöö osas
- ▶ Pärast 15 minutit, vahetage kohti ning analüüsige teise grupiliikme juhtumit
- ▶ Peegeldus: Millised on olnud edulood ja väljakutsed, mida saaks parandada ning kuidas on seda võimalik korraldada?
- ▶ Jätkake koostöö analüüsimisega korralduslikul tasemel

Alternatiivne ülesanne:

Paluge grupil esitada keeruline juhtum lapse väärkohtlemisest ning analüüsige koos millised teenused ning valdkonnad on seotud ning mil viisil saavad nad teha koostööd ühise eesmärgi nimel.

INFORMATSIOONI JAGAMINE

- ▶ Multidistsiplinaarne hindamine eeldab **informatsiooni ning arvamuste vahetamist**
- ▶ Informatsiooni jagamisel **peab lähtuma kindlatest regulatsioonidest** (sh isikuandmekaitse)
- ▶ Isegi väga selge õigusliku regulatsiooni korral: spetsialistid puutuvad kokku võimaliku **huvide konfliktiga**

Multidistsiplinaarne hindamine	vs.	Kindlustunne perekonna abistamisel
Teavitamine/teavitamise kohustus eelneva nõusolekuta	vs.	Laste ja vanemate/hooldajate usalduse saavutamine
Professionaalne koostöö	vs.	Laste ja vanemate/hooldajate osalemine ning kaasloomine of children and parents/carers
Professionaalid eksperdina	vs.	Lapsed ja vanemad/hooldajad on informatsiooni hoidjad/valdajad

INFORMATSIOONI JAGAMINE (JÄTKUB)

Küsimused millele vastata:

- ▶ **Nõusolek informatsiooni jagamiseks:** Kas lapselt/vanemalt/hooldajalt nõusoleku saamiseks tehtu on olnud piisav?
- ▶ **Nõusolekuta informatsiooni jagamine:** Milliseid samme on tehtud selleks, et saavutada läbipaistvus ning ausus usalduslikus suhtes lapse, vanemate/hooldajatega?
- ▶ **Informatsiooni jagamise eesmärk:**
 - Kas antud eesmärki on võimalik saavutada ilma selle informatsioonita või ilma nõusolekuta info jagamiseks?
 - Kes peab informatsiooni saama eesmärgi saavutamiseks?
 - Milline informatsioon on vajalik eesmärgi saavutamiseks?
- ▶ **Riskid informatsiooni jagamisel:**
 - Kas informatsiooni jagamine kannab endas lapse jaoks mingeid riske?
 - Kas konfidentsiaalsuse aspekt lastekaitstes kaalub üle multidistsiplinaarse informatsiooni jagamise, arvestades oodatud tulemust? (kohaldatav kui informatsiooni jagamine ei ole kohustuslik)

HARJUTUS: JUHTUMITE PEEGELDUSED

Arutelu informatsiooni jagamisest juhtumites:

- ▶ kis läks hästi: millised faktorid soodustasid positiivset lahendust?
- ▶ mis oli keeruline: millised faktorid soodustasid negatiivset lahendust?
- ▶ millised on võimalik lahendused/ head praktikad?

Lahendused kaalumiseks:

- ▶ Teadlikkus reeglitest ning standarditest: mis on lubatud ja mis mitte?
- ▶ Antud konteksti võimaluste ja piirangute pinnalt:
 - Esitlege lapse turvalisuse huvisid
 - Olge uudishimulikud, omage häid suhtlemisoskusi
 - Püüdke samastuda ning näha olukorda samalt positsioonilt
 - Rõhuasetus on heal kommunikatsioonil ja koostööl
 - Teised olulised koostöö aspektid
 -

NÄIDE: PEREKONNA ÕIGUSE KESKUS

- ▶ Multidistsiplinaarsete teenuste keskus, kus avaliku ja erasektori teenuste pakujad pakuvad ühiselt teenuseid perevägivalla ohvritele
- ▶ Eesmärgiks on tagada perevägivalla ohvrite ligipääs sobilikele teenustele, tagamaks nende kaitset ning suurendada vägivallatseja vastutust
- ▶ Ühes asutuses pakutavad teenused vähendavad erinevate asutuste vahel käimisest põhjustatud taasohvristamist, parandab spetsialistide omavahelist koostööd ning suurendab teenuste kättesaadavust.
- ▶ Lisainfo: www.familyjusticecenterseurope.org

NÄIDE: LAPSE HUVIKAITSE KESKUS

- ▶ Multidistsiplinaarse meeskonna kontseptsioon oli Lapse Huvikaitse Keskuse loomise mudeliks.
- ▶ Antud innovaatiline mudel lähtub põhimõttest, et erinevate valdkondade spetsialistid peavad tegutsema ühiselt, saades aru, et koos tegutsedes on nad efektiivsemad ning suudavad paremini tagada laste kaitset.
- ▶ Lisainfo: www.nationalcac.org

NÄIDE: LUBADUS

- ▶ Eesmärgiks on tagada lapsesõbralikud, multidistsiplinaarsed ning integreeritud teenused, mis toetavad ohvraid ja hoiavad ära taasohvrustumist. Eeldab kõrgeid professionaalseid standardeid.
- ▶ Viitab Barnahus (Lastemaja) mudelile ning teistele sarnastele mudelitele, nt Lapse Huvikaitse Keskus, mis toimib sotsiaalhoolekande, politsei, prokuratuuri, kohtu, tervishoiu valdkonna omavahelise koostöö abil.
- ▶ Multidistsiplinaarne ja valdkondadeülene mudel on lahutamatu osa ohvrite ja tunnistajate kaitsmisest, andes neile ligipääsu õigussüsteemile, hoides ära taasohvrustumist ning tagades kiire paranemise.
- ▶ Lisainfo: <http://www.childcentre.info/promise/>

KOKKUVÕTE, TAGASISIDE

- ▶ Millised märksõnad olid teie jaoks tänasel koolitusel kõige olulisemad?
- ▶ Milliseid elemente plaanite oma töös kasutada?
- ▶ Millist infot jagate oma kolleegidega homme koolitusega seoses?
- ▶ Millistes olukordades saate omandatud teadmisi edaspidi kasutada?

COLOPHON

- ▶ The training material at hand was developed as part of the project **Multi-disciplinary Assessment and Participation in Child Protection Proceedings: training program with modules and toolbox, international network (MAPChiPP)**.
- ▶ This collaborative project was **supported by the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme of the European Union** and conducted by the German Institute for Youth Human Services and Family Law (Germany), Family Child and Youth Association (Hungary), the Estonian Union for Child Welfare (Estonia), the Netherlands Youth Institute (Netherlands) and Child and Family Training (UK).
- ▶ **Module 10: Multi-disciplinarity was developed in main responsibility of the Netherlands Youth Institute** by Marianne Berger and Cora Bartelink.
- ▶ We would like to thank Margreet Timmer and I. Haxe of the Landelijk Opleidingscentrum Kindermishandeling as well as Kiira Gornischeff and Helen Karu from the Estonian Union of Child Welfare for their substantial support in preparing and revising the present material.
- ▶ © 2017 **MAPChiPP project consortium All rights reserved**